

LLOYD'S

Povijest koncepta BI

Prije svega, vratimo se malo u prošlost kada se razvila sama bit BI koncepta.

17. stoljeće bilo je vrijeme kada se intenzivno razvijala međunarodna trgovina. Bilo je to doba kada su trgovci i moreplovidi otkrivali nove zemlje i tržišta i pojavili su se novi tipovi rizika koji nisu do tada bili poznati. Tako su se pojavili pomorski osiguravatelji koji su pokrenuli posao osiguravanja od mogućih šteta i havarija na putovanjima. Tada im se pojavila potreba za ažurnim i provjerenim informacijama o vremenskim prilikama, stanju broda, potencijalnim tržištima, mogućnostima prodaje svojih artikala i sl. Kako bi došli do provjerenih informacija vezanih za pomorce i trgovinu brodovima, morali su redovito posjećivati poznati kafić u kojem su se okupljali svi zainteresirani kako bi izmjenjivali informacije i iskustva. Vlasnik kafića je bio Edward Lloyd, i danas je poznata činjenica da su tu počeci velike i svjetski poznate osiguravateljske kompanije Lloyds.

Isto tako možemo reći da je BI koncept postavljen na potrebi i logici pomorskih osiguravatelja ali se u svojoj biti nije mijenjao do današnjih dana.

Krenimo dalje kroz vrijeme.

Veliki napredak u pristupu prikupljanja velikih količina podataka bio je razvoj relacijskih baza podataka početkom 80-tih godina 20. stoljeća, te desetak godina kasnije, tijekom 90-tih godina, razvoj klijentsko-poslužiteljske arhitekture informacijskih sustava. Slijedeći logički razvoj informacijskih sustava je bila ideja o sustavima za podršku odlučivanja (eng. Decision Support System, DSS) koji su se s vremenom razvili u sustave za podršku poslovnom odlučivanju.

Taj koncept je tvrtkama omogućio korištenje i analiziranje podataka, razvijanje modela skladišta podataka koji služe za pripremu podataka, donošenje brzih i učinkovitih poslovnih odluka, a u novije vrijeme omogućio je i elektroničko poslovanje.

Business Intelligence, kratko BI ili sustav za podršku poslovnom odlučivanju je komercijalni naziv za skup metoda, alata i aplikacija koje omogućavaju prikupljanje, analizu, raspodjelu i aktivno djelovanje na osnovu poslovnih informacija s ciljem donošenja poslovnih odluka.

Razvoj i današnja primjena

Potreba koja se postupno počela pojavljivati je bila posljedica svih tehnoloških promjena i napretka jer je postalo izuzetno važno stvoriti sustav i alate koji će omogućiti ne samo analize i pristup podacima nego i jednoobraznost tih procesa u cijeloj tvrtki, s naglaskom na korištenje podataka iz različitih izvora. Takav pristup je omogućio konceptu sustava za podršku poslovnom odlučivanju značajan rast i razvoj.

Proizvođači alata za BI (proizvođači software-a) u današnje vrijeme u mogućnosti su pružiti programska rješenja za uobičajene poslovne procese npr. analize prodaje, analize ljudskih resursa i sl. Isto tako, u mogućnosti su potencijalnim korisnicima ponuditi i prilagođena rješenja posebnim i specifičnim potrebama pojedine tvrtke.

Cilj ovog uvodnog članka o BI nije detaljno analizirati tržište proizvođača alata nego pokušati predočiti koliko je korištenje takvih programskih rješenja za podršku u donošenju poslovnih odluka postalo neophodno i važno.

Sustavi za podršku poslovnom odlučivanju su na početku bili namijenjeni samo managementu odnosno upravljačkim strukturama, polazeći od pretpostavke da samo oni u tvrtkama imaju potrebu za tako ažurnim i organiziranim podacima jer samo oni donose poslovne odluke. Današnje poslovno okruženje se previše brzo mijenja i raste te je u tvrtkama veliki broj djelatnika koji sudjeluju u odlučivanju, što za posljedicu ima veliki broj korisnika s potrebama za dodatnim znanjima i informacijama.

Sustavi za podršku poslovnom odlučivanju podižu razinu poslovanja svakodnevno, kao i na strateško dugoročnoj razini. Kroz detaljne analize, ažurno izvještavanje prilagođeno svakom segmentu poslovanja i svakodnevni monitoring poslovanja kroz ključne pokazatelje poslovanja, korisnicima se omogućava bolje predviđanje trendova na tržištu, lakše pregovaranje s kupcima i dobavljačima, lakše praćenje prihoda i rashoda i brojne druge analize i proračuni.

Kroz sustave za podršku poslovnom odlučivanju korisnik je u mogućnosti puno

lakše na vrijeme prepoznati poteškoće i negativne trendove u poslovanju, aktivno pristupiti rješavanju istih i polučiti bolje poslovne rezultate.

Temeljne postavke

BI koncept se bazira na nekoliko temeljnih postavki koje su zajedničke svim programskim alatima i poslovnim rješenjima, a to su kako slijedi:

a) Sustav za podršku poslovnom odlučivanju kroz svoju programsku podršku i skladišta podataka prikuplja i arhivira sve podatke koje su dostupni ali u trenutku upita korisniku daje samo onu informaciju ili podatak koji je potreban i to na način koji najviše odgovara korisniku.

b) Ispravnim korištenjem sustava za podršku poslovnom odlučivanju znatno se smanjuje količina informacija kojoj se zaposlenici tvrtke izlažu i na taj način povećava kakvoća tih informacija.

Nadalje, potiče prijenos informacija prema korisnicima prema modelu koji se zasniva na analizi, segmentaciji, personalizaciji i ažurnoj dostavi informacija.

Takvim načinom rada sustavi za podršku poslovnom odlučivanju polako se pretvaraju iz sustava za potporu odlučivanju u sustave za upravljanje znanjem.

Primjer iz moguće budućnosti ¹

Potencijalni kupci određenog automobila žele biti informirani o tome je li i kada došlo do promjene uvjeta isporuke automobila koje nudi na prodaju neka tvrtka. U budućnosti ih o tome neće obavještavati samo ta tvrtka, pogotovo ne tek nakon njihovog upita, nego i banka koja u svojim poslovnim bazama ima registrirano da određeni klijent često posjećuje web site njihove banke i informira se o novostima o kreditima za aute.)

BI ukratko

U suvremenom poslovnom okruženju svaka tvrtka je jedinstvena i rješenja za poslovnu inteligenciju moraju biti prilagođena specifičnim potrebama same tvrtke. BI rješenje nije gotov proizvod nego skup alata koji se kod uvođenja u tvrtku prilagođava i mijenja sukladno specifičnostima tvrtke.

Sandra Nikolaš Černy

Autorica se u svojem radu koristila brojnom svjetskom i domaćom literaturom.

¹ Primjer iz knjige "Poslovna inteligencija", prof. dr.sc. Panian, Mr. Sc. Klepac

